

HODNOTENIE AKO SÚČASŤ PEDAGOGICKÉHO PROCESU

Darina ORBÁNOVÁ¹

ABSTRACT

The modern pedagogical diagnostics pays the great attention to the assessment. The school assessment signifies an important motivating element. It allows the pupils and the teachers to assess the level of their achieved knowledge and skills. It also helps to detect the deficiencies, thereby it influences the pupils' self-regulation. The quality of the educational process and its overall climate depend on the assessment. The properly implemented assessment supports the processes of the pupils' learning and participates in the development of their personality. The important part of the assessment is the pupils' self-assessment.

KEYWORDS

Assessment, self-assessment, educational process, feed-back.

ÚVOD

V spoločnosti má hodnotenie človeka veľký význam. Túžba byť hodnotený, a to objektívne a spravodlivo, vychádza zo základnej ľudskej potreby, potreby uplatnenia sa, ktorá je jednou z naprogresívnejších duševných potrieb človeka. V súvislosti s hodnotením u neho vzniká pocit spoločenskej zodpovednosti a pokiaľ ide o jeho vlastnú osobu, aj pocit sebavedomia a spoločenskej dôležitosti. Každé hodnotenie i jeho dôsledky, či už vo sfére morálnej (pochvala, vyznamenanie, napomenutie a i.), alebo materiálnej (peňažné a vecné odmeny alebo naopak, peňažné tresty), sa uskutočňuje predovšetkým preto, aby stimulovalo k práci, k jej zlepšeniu, a to z kvalitatívnej i kvantitatívnej stránky. To je základný význam a zmysel každého spoločenského a pracovného hodnotenia človeka [1]. Hodnotenie ovplyvňuje naše rozhodovania a následne konanie. Stáva sa tak strategickým faktorom vnútornej stability každého jednotlivca. V tej najjednoduchšej podobe ho možno chápať ako pripisovanie alebo upieranie hodnoty, významu nejakému javu, resp. javom. Tieto uvádza do vzťahu k ľudským potrebám a záujmom, odpovedá na otázku, aký význam má daný jav pre človeka [2].

Osobitný význam má hodnotenie v pedagogickom procese. Skúšanie a hodnotenie žiakov je aktuálnou, závažnou, ale tiež citlivou a zložitou súčasťou výchovno-vzdelávacej práce v škole. Dotýka sa bezprostredne žiakov a učiteľov, nepriamo rodičov a ich prostredníctvom sa o túto problematiku zaujíma i širšia verejnosť. Výsledky procesu učenia, reflektované formou hodnotenia a následnej klasifikácie žiakov, sú prvkom pedagogickej komunikácie a predurčujú ďalšiu profesijnú a životnú cestu vzdelávaných. Nie je možné predstaviť si transparentnú výchovno-vzdelávaciu prácu, ktorá by nevenovala patričnú pozornosť tejto oblasti pedagogických vied. Ide o jedno z kľúčových kritérií systému riadenia kvality vzdelávania [3]. Otázkou, prečo zo všetkých činností, ktoré sa odohrávajú v škole, verejnosť najviac zaujíma práve kontrola vyučovacieho procesu, t. j. hodnotenie, skúšanie a klasifikácia žiakov, sa zaoberá aj I. Turek, pričom prichádza k záveru, že hlavným dôvodom je fakt, že na základe kontroly a z nej vyplývajúceho hodnotenia a klasifikácie sa rozhoduje o ďalšom osude žiakov (voľbe povolania, životného zamerania, prijatia na vyšší typ školy

¹ Ing. Darina Orbánová, PhD. Ekonomická univerzita v Bratislave, Národohospodárska fakulta, Katedra pedagogiky, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava, e-mail: darina.orbanova@euba.sk

a i.), pretože hodnotenie zasahuje najcitlivejšiu sféru človeka – jeho sebavedomie. Spôsob skúšania žiakov, klasifikácia a ich hodnotenie sú tiež súčasťou posudzovania efektívnosti práce škôl i jednotlivých učiteľov [4].

HODNOTENIE VO VÝCHOVNO-VZDELÁVACOM PROCESSE

Hodnotenie je predmetom skúmania vednej disciplíny pedagogická diagnostika. Pojem diagnostika sa používa v dvoch významoch. Ako proces (diagnostikovanie) zisťovania a hodnotenia stavu rozvoja žiaka vzhľadom na stanovené normy (požiadavky a ciele školy, resp. učiteľa, učebné osnovy a i.), teda praktická úroveň javu, a tiež ako špeciálna vedná disciplína, ktorej predmetom sú metodologické otázky a tvorba teórií a postupov zisťovania a hodnotenia podmienok a výsledkov vyučovania a učenia, osobnosti žiaka alebo skupiny žiakov, resp. príčin nedosiahnutia určených cieľov [5]. Pri vymedzení tohto pojmu sa môžeme stretnúť s viacerými prístupmi. J. Skalková chápe hodnotenie ako zaujímanie sa o vyjadrenie kladného alebo záporného stanoviska k rôznym činnostiam a výkonom žiaka vo vyučovaní [6]. O. Obst uvádza, že podstatou školského hodnotenia je zistenie kompetencií – vedomostí, zručností a postojov žiaka a formulácia hodnotiacich úsudkov na základe porovnania skutočného stavu so stavom predpokladaným, formulovaným ako cieľ vyučovania [7]. Podľa metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu žiakov je predmetom hodnotenia úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností podľa platných učebných osnov a vzdelávacích štandardov. Hodnotenie žiakov je motivačným a výchovným prostriedkom, ako aj prostriedkom pozitívneho podporovania zdravého sebavedomia žiaka [8]. Úzku súvislosť medzi hodnotením a vyučovacími cieľmi zdôrazňuje L. Zormanová, ktorá uvádza, že hodnotenie je vždy spojené s cieľmi vyučovania, ktoré sú vo všeobecnej rovine formulované vo vzdelávacom programe danej školy. Je zjavná previazanosť medzi cieľmi vyučovania a hodnotením dosiahnutých výsledkov. Konkrétne formulované ciele umožňujú učiteľovi dobre naplánovať vyučovanie, efektívne ho zrealizovať a ohodnotiť. Cieľová kategória je v podstate základným kritériom každého hodnotenia. Hodnotenie úrovne vedomostí a zručností žiakov by malo byť jednoznačné, porovnateľné s vopred stanovenými a žiakom známymi kritériami, vecné a všestranné, pedagogicky zdôvodniteľné. Malo by vychádzať z očakávaných výstupov formulovaných v učebných osnovách jednotlivých predmetov školského vzdelávacieho programu [9]. Školské hodnotenie môžeme charakterizovať nielen ako súbor javov, súbor hodnotiacich aktivít učiteľa a školy, ale aj ako samostatnú pedagogickú diagnostiku. Súčasný zámer vo výchove a vzdelávaní, orientujúce sa zvlášť na rozvoj osobnosti žiaka, si vyžadujú aj zmeny v hodnotení žiakov. Dôležitou súčasťou učiteľových aktivít sa preto stávajú poznanie žiaka a individuálny prístup k nemu, čo nevyhnutne predpokladá získanie informácií o ňom, jeho výkonoch a správaní. Zároveň termín hodnotenie zahŕňa aj všetky aktivity učiteľa, školy, výsledkom ktorých je zhodnotenie žiaka, prípadne triedy v rôznych podobách [10]. Z uvedených prístupov k hodnoteniu môžeme vyvodiť záver, že hodnotenie má dva hlavné ciele. Prvým je poskytnutie spätnej väzby, ktorá prispieva k rozvoju, samotnému učeniu žiaka, pričom základnými princípmi jej poskytnutia sú:

- mala by byť poskytnutá včas, aby bol žiak schopný hodnotenie spojiť so svojim správaním, výkonom,
- mala by byť vyvážená, obsahovať postrehy k tomu, čo bolo dobré, a tiež k tomu, čo je možné zlepšiť,
- mala by povzbudiť a motivovať,
- mala by zrozumiteľne vystihnúť očakávania učiteľa,
- mala by obsahovať návrhy na zlepšenia,
- mala by vytvoriť priestor na otázky žiaka,

– mala by jednoznačne komunikovať ochotu učiteľa pomôcť žiakovi.

Druhým cieľom je posúdenie a potvrdenie vedomostí žiaka [11].

V súčasnosti sa na Slovensku i v mnohých krajinách uplatňuje tzv. tradičné hodnotenie (klasifikácia známkami) a hodnotenie slovné. V ostatných rokoch sa však stále naliehavejšie zdôrazňuje požiadavka humanizácie vyučovacieho procesu a všetkých jeho komponentov, vrátane skúšania a hodnotenia. B. Kosová považuje za základné východisko humanisticky orientovaného hodnotenia orientáciu na pokrok v rozvoji dieťaťa v jeho postojoch, schopnostiach alebo vedomostiach oproti predchádzajúcemu stavu. Humanisticky orientované hodnotenie sa podľa nej riadi týmito zásadami:

– individuálny prístup v hodnotení spočíva v hodnotení žiaka podľa jeho vlastných možností a schopností, v porovnávaní so sebou samým;

– otvorenosť hodnotenia znamená možnosť zmeny hodnotenia po zmene podmienok procesu učenia. Učiteľ by pri klasifikácii známkami nemal žiaka natrvalo zatriediť do niektorej kategórie (napr. veľmi slabý), ale brať do úvahy, že žiak sa môže meniť, z priemerného žiaka sa môže stať výborný a naopak;

– pozitívna orientácia hodnotenia vychádza z presvedčenia, že každý žiak môže byť v niečom úspešný. Učiteľ má hodnotiť to, čo žiak vie, najprv pochváliť úspech a až potom poukázať na nedostatky, ale s povzbudivým postojom a prejavom dôvery v možnosti a schopnosti žiaka. Očakávanie úspechu alebo aspoň nádej na pozitívne hodnotenie je jednou z podmienok vzniku záujmu a motivácie k učeniu;

– komplexnosť hodnotenia spočíva v hodnotení nielen kognitívnej, emocionálnej, sociálnej či mravnej stránky, ale v hodnotení všetkých stránok rozvoja osobnosti žiaka vrátane jeho vedomostí a zručností, ale aj postojov a schopností;

– tendencia sebahodnotenia a aktívny podiel žiaka na hodnotení už od začiatku školskej dochádzky. Učiteľ má dať čo najväčší priestor žiakom na hodnotenie spolužiakov a seba samého a naučiť ich vyvodiť z hodnotenia i sebahodnotenia kritické závery a urobiť potrebné úpravy;

– sústavnosť a variabilnosť foriem hodnotenia znamená sústavné používanie najrôznejších foriem skúšania a hodnotenia žiakov v zmysle „koľkými rôznymi spôsobmi vieš žiaka hodnotiť, toľkokrát si učiteľom“ [12].

FUNKCIE HODNOTENIA

Hodnotenie žiakov môže plniť rôzne funkcie. Záleží na tom, ktoré stránky hodnotenia sú preferované. Pri **selektívnej a segregáčnej funkcii** sa hodnotenie zameriava len na identifikovateľné a merateľné schopnosti žiakov, na ich prejavy a výkony, pričom neberie do úvahy podmienky edukácie, napríklad sociálne podmienky, vybavenie domácností a i. **Motivačná funkcia** hodnotenia vníma známku, t. j. výsledok hodnotenia, ako motivačný prostriedok na podporovanie učebnej aktivity žiakov, samostatnej práce a úsilia. Na základe učiteľovho hodnotenia prežívajú žiaci úspech i neúspech, a ten je faktorom, ktorý vedie k ďalšiemu učebnému výkonu. Prostredníctvom hodnotenia sú uspokojené záujmy a potreby žiaka, napríklad byť úspešným, pochválený učiteľom, splniť očakávania učiteľa, rodičov a i. Hodnotenie by malo byť výchovným faktorom, aby sa žiaci učili preto, že sú si vedomí, že získané poznatky budú potrebovať v ďalšom živote. Motivačná funkcia hodnotenia je jednou z najsilnejších funkcií tohto procesu vo vyučovaní. Jej intenzita významne súvisí s tým, že hodnotenie sa dotýka emocionálnej, citovej stránky osobnosti a zasahuje do jej intímnych sfér. Ďalšou významnou funkciou je **kontrolná, informačná a regulačná funkcia**. Prostredníctvom hodnotenia podáva učiteľ žiakom informácie o tom, ako sa priblížili k cieľovej norme, na akej kvalitnej úrovni je ich výkon, aká je kvalita osvojených noriem, ich vedomosti, správanie, konanie. Prostredníctvom hodnotenia podáva učiteľ informácie nielen

žiakom, ale aj rodičom, prípadne ďalším záujemcom. Hodnotením učiteľa žiak získava informácie o svojom správnom alebo chybnom výkone a zároveň pomáha hodnotenie žiakovi zvládnuť proces kritickej analýzy svojej vlastnej činnosti i činnosti svojich spolužiakov. Informácie o úrovni osvojených poznatkov predstavujú dôležitú spätnú väzbu aj pre učiteľa. Nevypovedajú len o kvalite práce žiakov, ale nepriamo signalizujú aj efektívnosť aplikácie didaktických prostriedkov učiteľom a v tomto zmysle sú významným prostriedkom, regulátorom ďalšieho didaktického pôsobenia učiteľa na žiakov. V rámci regulačnej funkcie učiteľ reguluje každú učebnú činnosť žiaka. Ovplyvňuje kvalitu jeho práce, a to nielen v konečnom výsledku, ale najmä pri samotnej činnosti. Zameriava svoju pozornosť na intenzitu činnosti, používanie metód a učebných postupov, reguluje tempo a smer vyučovania žiaka. **Diagnostická a prognostická funkcia** zdôrazňuje, že ak hodnotenie žiakov chápeme ako proces permanentného poznávania ich úrovne, kvality ich pracovných a učebných činností, vrátane ich správania, v podmienkach priamej výučby i mimo nej, potom musí vystupovať diagnostická funkcia ako rozhodujúca. Tento pedagogický aspekt hodnotenia čerpá z celého širokého spektra identifikovaných prejavov a činností žiakov, monitorovaných rôznymi diagnostickými metódami a postupmi, pričom platí, že jedine takto môže učiteľ spravodlivo a objektívne posúdiť individualitu, aký žiak momentálne skutočne je a akým sa môže potenciálne stať. Na základe dôkladného poznania žiaka, jeho možností a dlhodobého hodnotenia výkonu môže učiteľ s pravdepodobnosťou predpovedať ďalšiu študijnú perspektívu žiaka, možnosti jeho ďalšieho vývoja. Keďže vyučovací proces je jednotou výchovy a vzdelávania, významná je aj **výchovná funkcia hodnotenia**. Jej podstatou je, aby učiteľ dokázal odhaľovať prednosti žiakov, ale súčasne aby dokázal vhodne poukazovať na chyby, nedostatky, omyly, a to v zmysle pozitívnom, ako ich napraviť. Zmyslom nie je hľadať nedostatky, ale kultivovať osobnosť žiakov. Každé hodnotenie, každá známka by mala mať výchovný účinok. Lepšia známka by mala povzbudiť k ďalšiemu učeniu, horšia klasifikácia by mala aktivizovať žiaka k zlepšeniu prospechu. Výchovná funkcia vedie k formovaniu pozitívnych vlastností a postojov (napríklad k vytrvalosti, zodpovednosti) k sebe samému i k svojmu okoliu, k predstavám o hodnotách vlastnej osobnosti. Dobrým hodnotením môže učiteľ pozitívne ovplyvniť tieto stránky osobnosti, nevhodne zvoleným hodnotením môže niektoré oblasti narušiť [13, 14].

NEDOSTATKY HODNOTENIA

Kontrola vyučovacieho procesu by mala byť postavená na zodpovedaní si dvoch hlavných otázok. Prvou z nich je otázka, čo merať. Miera správnosti odpovede na túto otázku sa posudzuje tzv. validitou merania. Druhá otázka sa zaoberá tým, ako merať. Miera správnosti odpovede na túto otázku sa posudzuje reliabilitou merania. V praxi sa často stáva, že skúšanie, hodnotenie i klasifikácia nie sú validné a reliabilné, čo zapríčiňujú napríklad tieto skutočnosti:

- subjektivita hodnotenia žiakov – viacerí učitelia klasifikujú odpoveď žiaka rozdielne a dokonca ten istý učiteľ klasifikuje rovnakú odpoveď odlišne v časovom odstupe,
- problematike plnenie prognostickej funkcie kontroly – žiaci, ktorí dosahovali v škole výborné študijné výsledky sa niekedy v živote uplatnili horšie ako ich prospechovo slabší spolužiaci, pričom jednou z hlavných príčin je rozdielnosť hodnotiacich kritérií v škole a v praxi,
- orientácia skúšania na nižšie úrovne učenia sa, najmä na zapamätanie informácií, preferuje sa pamäťové učenie,
- prevaha rozlišujúceho – NR (norm-referenced) hodnotenia – žiaci sú navzájom porovnávaní, čo môže viesť až k frustrácii, negatívne postoju ku vzdelávaniu, strate sebadôvery, v mnohých prípadoch aj k psychickým poruchám,

- klasifikácia žiakov vyvoláva u mnohých strach a stres, čo môže viesť k tomu, že sa efektívnosť výkonu žiakov v oblasti učenia znižuje a proces učenia sa môže zablokovať,
- žiak nemá dostatočnú informáciu – spätnú väzbu, učiteľ sa sústreďuje len na klasifikáciu žiaka, bez spätého slovného hodnotenia, v dôsledku čoho žiak nevie prečo, ako, v čom sa má zlepšiť, nechápe príčiny svojich nedostatkov a nevie nájsť cestu k ich odstráneniu,
- predmetom hodnotenia býva iba výsledok procesu učenia sa a na vlastný proces učenia sa zabúda, t. j. pri hodnotení by mal učiteľ zohľadniť aj schopnosť samostatne myslieť, rozhodovať sa, konať, schopnosť učiť sa a i.,
- žiaci sú často iba pasívnymi objektmi skúšania a hodnotenia – učitelia im nedávajú priestor, aby sa sami podieľali na procese hodnotenia, teda hodnotenie neplní rozvíjajúcu funkciu, nerozvíja schopnosť sebahodnotenia a sebahodnotenia žiakov [15].

SEBAHODNOTENIE ŽIAKOV AKO PROSTRIEDOK ROZVOJA OSOBNOSTI

Jedným zo základných cieľov dnešných škôl je nielen rozvoj vedomostí a zručností, ale aj rozvoj osobnosti žiakov, k čomu využívajú školy rôzne didaktické stratégie. Jednou z možností, ako rozvíjať žiakovu osobnosť, jeho silné stránky a reálnu sebareflexiu, je sebahodnotenie. Sebahodnotenie žiakov je nevyhnutnou súčasťou formatívneho hodnotenia. Pojem „sebahodnotenie“ možno chápať ako výchovný prostriedok neformálneho charakteru, ktorý sa zameriava ako na priebeh, tak na výsledok školskej práce. Malo by sledovať zvýšenie účinnosti procesu dosahovaných kognitívnych, afektívnych, sociálnych i psychomotorických cieľov žiaka, a to nie prioritne v porovnaní s normou, t. j. vo vzťahu k výkonom spolužiakov v triede, ale s ohľadom na žiaka ako jednotlivca, teda s ohľadom na vopred stanovené kritériá, zostavené na mieru žiaka, bez ohľadu na výkony spolužiakov [16].

Tradičné diagnostické a klasifikačné vyučovacie metódy sú založené na tom, že učiteľ hodnotí výstupy žiakov. Cieľom modernej školy by však nemalo byť diferencovanie žiakov podľa výkonu na dobrých a zlých, ale zabezpečiť pokrok všetkých žiakov a podporovať ich v ňom. Splnenie tohto cieľa podporuje sebareflexia a vzájomné hodnotenie žiakov. Len zapojením žiakov do procesu hodnotenia môžeme očakávať ich zodpovedný prístup v procese učenia sa a ich napredovania. Sebareflexiou a sebahodnotením učiteľ vytvára väčšiu zodpovednosť u žiakov za vlastný proces vzdelávania. Vďaka sebareflexii dokážu zlepšovať svoje výsledky a viac sa naučiť. Nestačí len spätná väzba od učiteľa, je potrebné, aby si aj samotný žiak vytvoril konkrétnu predstavu o svojom napredovaní v učení. Medzi hlavné prínosy, vyplývajúce zo sebareflexie a sebahodnotenia pre žiaka, môžeme zaradiť skutočnosť, že sa naučí cieľavedome plánovať a usmerňovať svoj proces učenia sa, hodnotiť vlastnú činnosť a výstup vlastnej práce, hodnotiť spolužiakov, analyzovať a premietnuť proces učenia sa, a tiež vnútorne motivovať sám seba. Prináša to výhody aj pre učiteľa, ktoré spočívajú najmä v tom, že sa naučí plánovaním učebných cieľov zámerne usmerňovať proces učenia, spolupracovať so žiakmi v procese učenia, diagnostikovať žiakovu úroveň učenia, posúdiť adekvátnosť vyučovacej stratégie, a tiež lepšie spoznávať vlastných žiakov [17]. Kolář a Šikulová ďalej rozvíjajú výhody, ktoré prináša sebahodnotenie, zdôrazňujú najmä skutočnosť, že žiak vďaka sebahodnoteniu:

- pochopí aktuálny stav úrovne vedomostí, zručností,
- hľadá príčiny a vyvodzuje dôsledky konania,
- je vnútorne motivovaný k vlastnému konaniu, k výkonu,
- analyzuje vlastné konanie, navrhuje opatrenia,
- pracuje s chybou, pričom sa učí chápať chybu ako výzvu, stimul k zdokonaleniu,
- poznáva svoje osobné hodnoty,
- odhaľuje svoje potenciálne možnosti,
- uvedomuje si svoje silné stránky, ale i slabšie stránky, na ktorých intenzívne pracuje,

- prijíma zodpovednosť za svoje učenie (oblasť kognitívnu i emotívnu),
- získava spätnú väzbu, rovnako ako učiteľ a rodičia,
- rozvíjajú sa jeho komunikatívne zručnosti,
- prichádza k navodeniu pozitívnej sociálnej atmosféry v triede [18].

Pri sebahodnotení sa vyskytujú aj určité problémy, súvisiace najmä s nereálnym hodnotením. Niektorí žiaci sú príliš sebakritickí a naopak, u niektorých sebakritika absentuje. Sebahodnotenie je ovplyvňované rôznymi činiteľmi. Medzi základné vonkajšie činitele patrí výchova v rodine, vzťah učiteľa k žiakovi, objektivita a spravodlivosť hodnotenia žiaka zo strany učiteľa, stereotypy v hodnotení žiaka učiteľom, komunikačné schopnosti učiteľa a i. Medzi vnútorné činitele patria napríklad doterajšie osobné skúsenosti žiaka s vlastným úspechom alebo neúspechom od začiatku školskej dochádzky („dobrý štart“), skúsenosti s výkonom spolužiakov, vzťah žiaka k učiteľovi, identifikácia žiaka s vrstovníckou skupinou triedy a i. [19].

ZÁVER

Hodnotenie je neoddeliteľnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu. Bez jeho realizácie by celý proces stratil vnútornú stabilitu a funkčnosť. Školské hodnotenie predstavuje významný aktivizujúci a motivačný prvok v učebnej činnosti, umožňuje hodnotenému uvedomovať si svoje kvality, posudzovať úroveň dosiahnutých vedomostí a zručností, pomáha odhaľovať konkrétne nedostatky, čím výrazne ovplyvňuje jeho autoreguláciu. Je súčasťou tzv. rozhodovacej spätnej väzby, ktorej úlohou je napraviť chybné výkony a zabráňovať nahromadeniu omylov. Predpokladom úspešného priebehu a uspokojivých výsledkov činností je práve kvalitné hodnotenie [20]. Od hodnotenia vo veľkej miere závisí kvalita vyučovania a jeho celková klíma. Správne realizované hodnotenie podporuje procesy žiakovho učenia a podieľa sa tak na rozvoji všetkých stránok jeho osobnosti. Základnými podmienkami hodnotenia výsledkov vyučovacieho procesu u žiakov je spravodlivosť a správnosť. Základným cieľom diagnostiky vyučovania je odhaľovať efektivitu výučby, príčiny dosiahnutých vzdelávacích výsledkov, porovnávať dosiahnutú úroveň kompetencií žiaka so stanovenými výchovno-vzdelávacími cieľmi, skúmať príčiny a úroveň školskej úspešnosti či neúspešnosti. Diagnostika výsledkov vyučovania tiež slúži učiteľovi ako spätná väzba efektivity jeho vyučovania. Spolu so sebareflexiou vyučovania vedie diagnostika výsledkov vyučovania k návrhu ďalšieho postupu vo vyučovaní.

Učiteľ vykonáva počas vyučovania celý rad činností. Bez nadsázky môžeme povedať, že hodnotenie patrí k najnáročnejším činnostiam učiteľa, a to nielen začínajúceho, ktorý nemá pedagogické skúsenosti, ale aj skúseného, ktorý sa s hodnotením žiakov stretáva veľa rokov.

Pod'akovanie

Príspevok je výstupom projektu „Riešenie problémových výchovných situácií na stredných školách prostredníctvom prípadových štúdií“, reg. č. 005EU-4/2019, financovaného Kultúrnou a edukačnou grantovou agentúrou MŠVVaŠ SR.

LITERATÚRA

- [1] VELIKANIČ, J. *Skúšanie, hodnotenie a klasifikácia žiakov*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1973, s. 181.
- [2] KOMORA, J. *Skúšanie a hodnotenie žiakov vo vyučovacom procese*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Pedagogická fakulta, 2008, s. 5. ISBN 978-80-8094-380-6.
- [3] KRPÁLEK, P. – KRPÁLKOVÁ KRELOVÁ, K. *Didaktika ekonomických predmetů*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2012, s. 94. ISBN 978-80-245-1909-8.
- [4] TUREK, I. *Didaktika*. Bratislava: Edícia Škola, 2014, s. 343. ISBN 978-80-8168-004-5.
- [5] KOMPOLTOVÁ, S. *Pedagogika pre učiteľov*. Bratislava: Vyd. EKONÓM, 2013, s. 157 – 158. ISBN 978-80-225-3647-9.
- [6] SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. Praha: Grada Publishig, 2007, s. 161. ISBN 978-80-247-1821-7.
- [7] KALHOUST, Z. – OBST, O. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002, s. 404. ISBN 978-80-7178-253-X.
- [8] Metodický pokyn č. 21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl. Dostupné na: www.minedu.sk. Citované dňa 28. 06. 2019.
- [9] ZORMANOVÁ, L. *Obecná didaktika pro studium a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 207. ISBN 978-80-247-4590-9.
- [10] KOMPOLT, P. – TIMKOVÁ, B. *Pedagogická diagnostika a akčný výskum*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, 2010, s. 150. ISBN 80-223-2787-9.
- [11] KOŠŤÁLOVÁ, H. – KRÁLOVÁ, T. – LORENC, M. *Vybrané kapitoly pro rozvoj pedagogických dovedností*. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2012, s. 92. ISBN 978-80-245-1653-0.
- [12] KOSOVÁ, B. *Hodnotenie ako prostriedok humanizácie školy*. Banská Bystrica: PFUMB, 1997, s. 49. ISBN 80-8055-067-0.
- [13] KRPÁLEK, P. – KRPÁLKOVÁ KRELOVÁ, K. *Didaktika ekonomických predmetů*. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Nakladatelství Oeconomica, 2012, s. 104 – 105. ISBN 978-80-245-1909-8.
- [14] KOLÁŘ, Z. – ŠIKULOVÁ, R. *Hodnocení žáků*. Praha: Grada, 2009, s. 45 – 54. ISBN 978-802-4728-346.
- [15] SZÓKÖL, I. *Educational evaluation in contemporary schools*. Szeged: Belvedere Meridionale, 2016, 159. p., ISBN 978-615-5372-60-5.
- [16] TUREK, I. *Didaktika*. Bratislava: Edícia Škola, 2014, s. 343 - 344. ISBN 978-80-8168-004-5.
- [17] ZORMANOVÁ, L. *Obecná didaktika pro studium a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 217. ISBN 978-80-247-4590-9.
- [18] Dostupné na: <https://eduworld.sk/cd/jaroslava-konickova/4005/ako-rozvijat-sebareflexiu-a-sebahodnotenie-ziakov>. Citované dňa 29. 06. 2019.
- [19] KOLÁŘ, Z. – ŠIKULOVÁ, R. *Hodnocení žáků*. Praha: Grada, 2009, s. 218. ISBN 978-802-4728-346.
- [20] ZORMANOVÁ, L. *Obecná didaktika pro studium a praxi*. Praha: Grada Publishing, 2014, s. 219. ISBN 978-80-247-4590-9.
- [21] SLAVÍK, J. *Hodnocení v současné škole*. Praha: Portál, 1999, s. 22 – 24, ISBN 80-7178-262-9.